

A TESZTMEGOLDÁSI MOTIVÁCIÓ MÉRÉSI LEHETŐSÉGEINEK ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE ALACSONY TÉTEL RENDELKEZŐ TESZTEK ESETÉN

T-16

Csányi Róbert *, Molnár Gyöngyvér **

* Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Doktori Iskola

*** Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet; MTA-SZTE Digitális Tanulási
Technológiák Kutatócsoport*

Kulcsszavak: tesztmegoldási motiváció; alacsony tétellel bíró tesztek; oktatási adatbányászat

A tanulók teszten nyújtott teljesítményét nemcsak tudás és képességszintjük határozza meg, hanem erőteljesen befolyásolhatják különböző affektív tényezők, többek között a tesztmegoldási motiváció részleges vagy teljes hiánya (Wise et al., 2014). A tesztek tétje szintén jelentősen befolyásolhatja a tesztelt személyek tesztmegoldási motivációját: a teszt tétjének, szerepének csökkenésével arányosan csökkenhet a tesztmegoldási motiváció, ami hatással lehet a tesztmegoldók teljesítményére (Lindner et al., 2019). A tesztmegoldási motiváció teljesítménybefolyásoló erejét, illetve főbb ismérveit, mérési lehetőségeit hasonlítottuk össze egy 6–8. évfolyamos tanulók (N=554) bevonásával történt empirikus kutatás keretein belül. Az eDia platform segítségével történő adatfelvétel során a tanulóknak előzetes tudást nem igénylő helyzetekben interaktív problémákat kellett feltérképezniük, majd megoldaniuk. A tanulók tesztmegoldási motivációját, illetve annak esetleges változását kétféle módon mértük: (1) önértékelő kérdőívvel, valamint (2) a különböző problémák megoldása során rögzített logadatok (feladatokkal eltöltött idő, kattintások száma) elemzésével. Az eredmények szerint a fiúk, illetve a magasabb évfolyamba tartozó tanulók átlagos tesztmegoldási motivációja szignifikánsan alacsonyabbnak bizonyult. A diákok tesztmegoldási motivációja és teszten elért teljesítménye között szignifikáns összefüggés volt. Az önértékelő kérdőív alapján meghatározott tesztmegoldási motiváció szignifikánsan alacsonyabb korrelációt mutatott a teljesítménnyel ($r=0,108$), mint a logadatalapú ($r=0,491$). A teszt megoldása során rögzített tanulói viselkedések közül a kattintások száma erősebb korrelációt mutatott a teljesítménnyel ($r=0,405$), mint a feladatokkal eltöltött idő ($r=0,112$). A tesztmegoldási motiváció szignifikáns csökkenését észleltük a teszten történő előrehaladás közben, azaz a tesztmegoldási motiváció nem egyénre jellemző, konstans érték, hanem egyéb tényezőktől is függ. A klaszterelemzések során több esetben ellentmondást tapasztaltunk az önértékelő kérdőívre adott válaszok és a logadatok között, azaz a tanulók valós viselkedése nem tükrözte válaszaikat. Ennek oka lehet a tanulók nem teljesen reális önismerete, önértékelése. Az eredmények rámutattak mindkét módszer, mind az önértékelő kérdőívek, mind a válaszdő-alapú módszerek korlátaira is.

A kutatás az Innovációs és Technológiai Minisztérium Kooperatív Doktori Program Doktori Hallgatói Ösztöndíj Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült. A kutatást az OTKA K135727, illetve az MTA Közoktatás-fejlesztési Kutatási Pályázata támogatta (KOZOKT2021-16).